

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 17. Tapensis provinciæ transmigrationis initium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

*Mamaluci
dimittuntur.*

*Sociorum la-
bores com-
mendantur.*

*Neophyti si-
delitas.*

**CAPUT
XVII.**
*Tapensis
Provinciae
transmigra-
tionis ini-
tium.*

*Decem oppi-
da Tapensa.*

*SS. Cosma
& Damiani
incola trans-
migrant.*

*Christophoro
Arenæ ad-
juvante.*

*Christophori
Arenæ la-
bores.*

aëris Episcopi, anathema in eos contorsit, iustosque jurare nec se, nec alios factionis suæ homines, ad Neophytorum oppida infestanda aliquando venturos, non sine Neophytorum indignatione, admittente totis viribus Hispano ductore, impunitos dimisit. Fugatis tantis hostibus, Didacus Alfarus latissimè excurrit in laudes Sociorum, diu noctuque pro incolumitate gregis sibi commissi cruentæ mortis periculo sese exponentium, vulneratorum animos & corpora curantium, cibos sibi & vestes pro nutriendis vestiendisque hominum miserrimis detrahentium. Quæ quisque sigillatim hac in re fecerit, ne singulos appellem, speramus pro dignitate scripta esse in libro vitæ. Dimissis copiis, aliæ Mamalucorum cohortes trans Igaïm destructorum oppidorum reliquias prædabundæ colligebant, imminebantque aliis coloniis, indubiè eorum furori obnoxii, nî Provincialis, recensens Tucumaniã adveniens, per Paranã & Urvaicã nova Neophytorum contrahere iussisset auxilia, quorum fortitudine repressis hostibus, utcumque Tapensis res restituta est. Juvit Neophytos Ethnici Casiquii fidelitas, qui à Mamalucis captus, ausus est pio dolo, quasi ad nostros seducendos pergere vellet, impetratã veniã, ad nos venire. Cujus indicio, Tupicorum cohors sub Duce Mamaluco oppressa est. Sed quamvis res sic sese haberet, satis apparebat Tapensia oppida, sexaginta circiter leucis ab Urvaicensibus sejuncta, libidini Mamalucorum patere, nî de efficaci remedio provideretur. Cui rei consultandæ Provincialis Sociorum conventum indixit: è quo consilio sic discessum, ut non ambigeretur, Tapenses omnes perituros, si suo loco remanerent.

TRANSMIGRATIONE sancitã, Didacus Boroa Provincialis votum vovit Domino, nihil eorum se omisurum, quæ ad transportandam gentem conducere existimaret: & Socii omnes in eandem remittenti, industriam, vires & consilium conferebant. Cùm verò de loco, quò tot oppida transveherentur, ageretur, visum est Patribus inter Urvaicã & Paranã situanda esse. Hi enim fluvii in eã parte, in quã pleræque Neophytorum coloniæ sitæ sunt, exiguo quatuordecim leucarum intervallo divaricantur, sperabantque Socii vicinitate, & tantis fluminibus, quasi ingentibus fossis nemoribusque intercepta oppida facilius ab latronum insultibus defendi posse. Porrò in Tapensi Provinciã, uti supra demonstratum est, Societas decem oppida fundaverat, è quibus, quatuor panè bello sublati, sex adhuc magna ex parte supererant, quæ simul transportare non erat facile, renitentibus Neophytorum Catechumenorumque quamplurimis, patrium solum, etiam cum libertatis amittendæ metu, certo longinquoque exilio præferentibus. Pedetentim tamen res difficillimã ad exitum deducta est. Initium transmigrationis sumptum ab aliquot Sanctorum Cosmæ & Damiani colonorum centuriis, quos reluctantes impulit nuncium de vicinitate Mamalucorum, & autoritas Provincialis, Sociorumque, multis verbis demonstrantium, omnes indubiè perituros, nî sana & præsentia consilia caperent. Injecto itaque in patrias ædes igne, inflammatoque oppido, ne spes repetendæ patriæ aliquando revivisceret, comitantibus aliquot Sociis, hilariter viam occurrere. Sed in trajectu Tapensium montium, labore deterriti, plerique aliò dilapsi fuissent, nî egregia Christophori Arenæ industria intercessisset. Is faciliori semitã montes transmiserat, cùm cognovit Indos, quos ducebat, aliis tramitibus progressos, inter inaccessas saxorum asperitates hæsisse, obfirmato animo ultrã non progrediendi, & more Majorum in vicinis sylvis sementem faciendi; ad quos pergere ausus, panè animam exhalavit: nam identidem transvadandi erant umbilico tenus torrentes, & superandæ annosis arboribus spinetisque impeditissimæ rupium crepidines: accedebat tempesta pluviosa tonitruis fulgetrisque formidabilis; necnon solitudo inter passim occurrentiã ferarum spelæa horribilis; & super has res sollicitudo metusque amittendi gregis, urgente Christi caritate panè intolerabilis. Noctu suspenderat è duabus arboribus lectulum pensilem, ad aliquam quietem capiendam: sed ventus unam ex arboribus eradicatam, in ipsum deturbavit, indubiè periturum, nî, protegente Cælo, ictus cadentis arboris inter duos ramos hominem excepisset. Pauculi comites tot difficultatibus exacerbati,

Patrem,

Patrem, tanquam malorum suorum causam, fugillantes, acerbis minacibusque verbis identidem proscindebant, indubiè in violentum factum prorupturi, nisi Cœlum exacerbatos utcumque mitigasset. Optabat Christophorus, penè jam exanimatus, mori; sed mox recurrente erga tot animas Christi sanguine redemptas amore, majoribus etiam cruciatibus sese offerens, exertis qualibuscumque viribus, ad quaesita latibula penetravit: non sine magno animarum lucro; nam plures infantes, adultosque in ultima ægritudine baptizatos, ad Cœlos transmisit. Transfugis verò omnibus dicendi vi persuasit, ut se sequerentur. Ubi ad plana venère, cum inedia ad foedas escas adigente certandum fuit. Transmisso verò Urvaicâ, sycophantarum ludibriis dementati, ultra progredi pertinaciter renuère, palam objectantes, se è patria à Patribus Societatis eo sine educi, ut Hispanis pro mancipiis traderentur. Nihil diu profuère Sociorum obsecrationes, donec in sycophantas animadverteretur. Per tantos labores tandem ad alterum Paranæ litus, inter Lauritanam & Purificatæ Virginis colonias, deducti, vicinorum populorum operâ constructo templo, re-
tento Sanctorum Cosmæ & Damiani titulo, oppidum reædificavère: ad quod incolendum deserti oppidi reliquiæ, Adriano Formoso & Joanne Safatello ductoribus, per easdem fermè difficultates educæ sunt. Ex hoc oppido, præter nonaginta-quinque pueros, ducenti & duo adulti, Christo per Baptismum, hoc anno, accessere.

SED longè difficilior fuit Araricanorum, seu Nativitatis Virgineæ oppidanorum, transmigratio. Hi superioribus mensibus, partim rebellârunt, partim latronum periculis se subtrahentes, transmisso Urvaicâ, medio inter Mariæ Majoris & Divi Xaverii colonias intervallo, novas sedes posuerant. Qui rebellaverant, sylvis patriis se tutantes, ferociter Sociorum consiliis reluctabantur, donec transmigratio sancitâ, tutelæ diffidentes, Provinciali se sisterent, præteritæ diffidentiae veniam postulantes. Quâ non ægrè impetratâ, eò deducti sunt, ubi eorum populares sementem fecerant. Eo in loco novum oppidum (cui ego aliquando per triennium opellam meam contuli) sub nomine Principum Apostolorum fundatum est. Porro ex Araricanis hoc anno quadringentos & quinque, magna ex parte adultos, Societas Christianis addidit. Eadem fermè fuit Divæ Annæ incolarum fortuna, nam quòd trans Igaïm positi essent, adventu Mamalucorum hinc inde dispersi, oppidum suum partim deseruerant, partim avitis sylvis se abdiderant. Ad hos Augustinus Contreras missus, quingenta fermè capita collegit, quæ aliis juncta, tantum numerum confecère, quantum suffecit ad justum oppidum reædificandum; quod ad Urvaicæ primùm, deinde ad Paranæ litus positum, hæcenus feliciter perseverat. Itaque quatuor Sancti Josephi incolæ etiam quàm alii ferociùs reluctati sunt. Tandem tamen, adnitentibus Petro Romero & Josepho Caraldino, ab iis impetratum, ut vellent transmigrare: quibus ad novam sedem ponendam inter Corporis Christi & Sancti Caroli colonias sylvæ Paranenses designatæ sunt. Nec parva felicitas fuit inter tot turbas, præter nonaginta-novem infantes, sexaginta & unum supra ducentos adultos, potuisse sacro Fonte lavari. Dum hæc aguntur, Sancti Thomæ incolæ (apud quos, dum hæc molior, dego) inflammato oppido, partim tertâ, partim secundo lbicuito, & adverso Urvaicâ, ductoribus præsertim Ludovico Ernotio & Emmanuèle Bertorio, ad ipsum Urvaicam, decimo-quarto infra Conceptionis oppidum lapide, constructis ædibus, feliciter quàm alii confedère: nam quamvis sub initium transmigratio-
nis auxilia vicinarum coloniarum eis defuerint, tamen procedente tempore, ob vastitatem adjacentium camporum pecori alendo & seminibus jaciendis idoneorum, multas commoditates præ aliis percipere: adeo ut, etiam dum hæc scribo, post tot rerum & temporum adversitates, quater mille capita computentur. Ex hac gente, hoc de quo scribimus anno, quadringenta & octoginta capita Christi partibus addita sunt. Sancti Michaelis colonos Didacus Boroa Provincialis è patriis sedibus, cum aliarum coloniarum reliquiis, ad Urvaicam transmigraturos, in quibus ter mille & quadringenta capita censebantur, eduxit. & aliquosque deduxit: donec, transmisso montibus, ad plana perveniret. Inde enim ad præcedentes turmas juvandas, duplicatis itineribus progressus, more Ducis, omnibus consilio, incita-

CAPUT

XVIII.
Tapensis
transmigra-
tio conti-
nuatur.

Araricani
transmigrati.

Oppidum
fundant.

Et Sancti
Annæ incolæ.

Item Ita-
quatiani.

Et Sancti
Thomæ in-
colæ.

Necnon colo-
ni Dni Mi-
chaelis.